

LA CAMPANA DE GRACIA

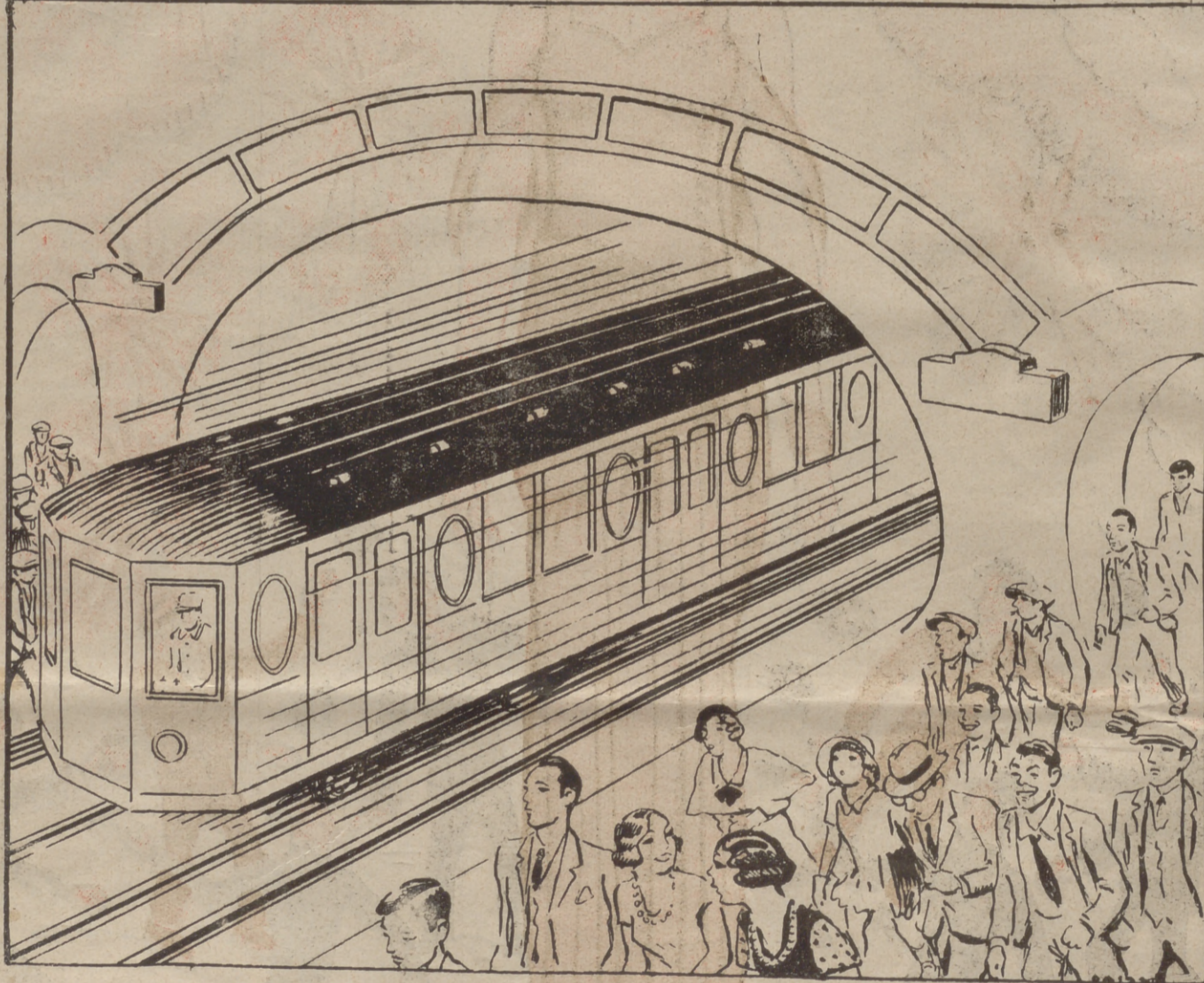

MONARQUICS I ANARQUISTES

Els gossos lladren? Senyal que la República caminal

atalunya?

EL METRO TRANSVERSAL

INAUGURAT EL DIA PRIMER DE JULIOL DE 1932

TARIFES ESPECIALS PER A TREBALLADORS

D'Hospitalet a Sant Martí en quinze minuts - Fixeu-vos bé en les populars tarifes del Metro Transversal

.....
No hi ha com el Metro Transversal, per a rapidesa, economia i comoditat

LA CAMPANA DE GRACIA

PERIÒDIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

L'OBRA CRIMINAL

Ha esclatat la revolta. I ha fracassat immediatament. Feia setmanes que veiem venir la turbonada. La rarefacció de l'aire ens feia veure clarament que s'apropava un atac sagnant contra la República. De qui és la culpa? Dels que actúen i dels qui mouen les figures des de l'ombra. Tots són culpables. Monàrquics i anarquistes, l'extrema dreta i l'extrema esquerra, saben aplegar-se quan els convé per cometre sabotatges contra la República. L'ideal, per ells, consisteix en provocar un estat de nerviositat i de descontent que justifiqui la vinguda d'una dictadura. No fan més que portar l'aigua a llur molí. Però no pensen que una cosa és una revolta i una altra una Revolució. I que com que la República és el règim votat lliurement pel poble, és el poble qui ha de defensar-la. Quatre culpables de delictes comuns, que han viscut sempre fora de la Llei, no poden aturar la creixença de Catalunya, i per tant només poden fer una obra criminal. A Catalunya només hi ha un problema: la llibertat dels catalans. Tots els altres depenen d'aquest. Si quatre forasters malfactors intenten produir revoltes, no faràn més que suscitar desordres i causar víctimes innocents. Contra aquesta obra criminal tots els esperits ben pensants expressaràn sempre llur protesta i llur menyspreu. Repetim-ho: ens trobem davant d'un simple problema de policia urbana. I cal actuar depressa.

L'atzagaiada de diumenge

Han passat els dies de la nova revolució preparada pels elements de la F.A.I. Els seus adictes l'havien elaborada amb constància d'obsessionat i dotada de tots els possibles mitjans bel·lics. Tot el que poden esperar els nuclis clandestins que treballen per a un capgirament polític o social estava a les seves mans; en cap moment els conspiradors antimonàrquics somniaren reunir un arsenal tan complet.

Els ha mancat, però, l'element de combat més decisiu: el poble. Malgrat els errors tàctics en voler insistir sobre els mateixos objectius que havien produït les fallides anteriors no dubtem de que el cop estava ben planejat i capaç de determinar l'èxit si l'assistència ciutadana els hagués estat propícia. Però els ha estat adversa, violentament adversa. No han aconseguit ni la més lleu simpatia. Ni tan sols una neutralitat indiferent.

El poble els hi és hostil. En esmentar el poble no ens referim solament a la massa amorfa i indivisa del cos ciutadà en la qual s'afilaren estaments i mentalitats diverses i d'interessos contraposats. No sumem potentats, comerciants, in-

tellectualitat, pagesia i obrers, sinó que n'eliminem tots aquells que per la seva condició social cal preveure que s'enfrontaran a qualsevol treball i ens referim només a la classe pagesa pobre i als obrers. Aquests els hi han fet falla. I els hi han fallat, no per omisió ni negligència, sinó amb activitat contrària i ben manifesta.

Es un afer greu pel sindicalisme català el desprestigi cada dia més gros de la C.N.T. Tots recordem el sentit providencial que en les ànimes obreres havia tingut. Els seus fracassos no feien minvar l'esperança en la mentalitat ingènua de la gran massa obrera; ni els errors evidents i comprovats li escantellaven el fervor. Dotat d'unes virtuts mítiques enjojava els seus cors esperant sempre la victòria decisiu. I quan no, la satisfacció íntima de creure que complia el seu deure i l'acció ineficax de moment preparava el triomf remot en mantenir un to d'heroïcitat i grandesa en els actes.

Tot això s'ha esvaït o està ben proper a esvaïr-se. Si altres mans més desinteresades i austeres no agafen el timó la fallida absoluta i completa és fatal en pla-

ben pròxim. Dels actuals dirigents, l'obrer català no n'accepta res, ni els principis ni procediments.

Els principis mai no els havia cregut a ulls clucs, però l'admiració per la tàctica els feia tolerants. L'obrer català era, i és, en gran majoria, una majoria aclairadora, francament republicà. L'apoliticisme que li predicaven els elements àcrates i sindicalistes no era escoltat més que quan coincidia amb la decepció en els partits i en els homes que fins aleshores l'havia encisat. Però es conformava amb la tàctica. L'esperit de revolta contra la Dictadura monàrquica de tot temps li avivava la rancúnia i li feia admetre els mitjans violents i ràpid.

L'adveniment de la República, la gesta de la seva proclamació per un grup d'homes que en cap moment s'ha desdit de la paraula donada, la supressió de les persecucions i mesures terroristes governatives fetes sense ordre ni concert pels governs de la monarquia, ha influït en disminuir l'exposició en la lluita.

Qui l'ha rebaixada del tot, però, és l'activitat desdenyada dels darrers dirigents. Han apartat els caps visibles de les hores més culminants del sindicalisme, aquells que havien sofert el màxim de persecucions i aguantat en moments difícils, tràgics, la Confederació, i que dissolta, amillanada durant la Dictadura, continuaven representant-ne el pensament i la solvència.

Sota la República un grup de sobrevinguts o de gent arrecerada abans ha malparlat i bandejat els yells lluitadors.

No és cosa insòlita que es renovin els homes; si ho és que es faci sense avall ni control. Encara més quan gent desconeguda canvia els procediments i agafa una actitud agressiva contra la República i contra Catalunya que té, avui per avui, l'amor de la immensa majoria del poble treballador.

El grup de dirigents de la C.N.T., s'ha separat per complet de la gran massa. Amb actes d'audàcia i amb totes les arts més terribles monopolitza encara la regència, però l'estament obrer s'ha apartat d'ells i, el que és més tràgic, s'ha apartat de la Confederació. Isolats, a darrera hora gairebé com uns apestats, han donat ampli esplai a les seves aficions d'una mentalitat i sentiments primaris; endarrerits tres quarts de segle de l'esperit internacional, encara pregonen l'eficàcia dels cops de força d'un nucli ardit com els revolucionaris espanyols del temps de Maria Cristina i d'Isabel segona. No han sabut enfondre que sense la col·laboració activa de la collectivitat els seus intents fracassaran tots i si per una casualitat en un reeixis no s'aguantaria ni vint-i-quatre hores.

El més trist és que amb tots els seus deoris maten l'associació obrera i, convé a Catalunya que mori el sindicalisme català? És cosa de pensar-hi molt i amb deteniment i ja en parlarem un altre dia.

J. AIGUADER I MIRO

El que exigeix saber el poble

—De qui és aquesta mà?

Intencions

SI NO L'HAGUessin DEIXAT FUGIR

Si no l'haguessin deixat fugir la nit del catorze d'Abril, avui no passaria el que passa. Si el poble no hagués estat tant Ló com es i del catorze d'Abril no n'hagués fet una festa de perdó i d'oblit, no passaria el que passa. El catorze d'Abril es vengueren masse; llaços i landeres amb els colors de la República i de Catalunya. Els corders, en canvi, que eren els qui havien de fer negoci, no en feren gens. I eren els corders els qui i havien d'haver fet: perquè calia haver lligat una corda al coll de molts traïdors i arrossegat-los pel carrer.

I això no és voler fer demagògia. Això és voler fer justícia. Tots els que han venut el país: un infern—pistoleris me, llei de fugues, Martínez Anido, Dictadura, Barrera, Annual, Exposició, Jaca, etc. etc.—, merèixen una justícia que no se'ls ha fet, i d'això provenen tots els nostres mals. Si el dia catorze haguessin fusellat aquell brètol que és digué Alfons XIII, avui no passaria el que passa. Ara es veu ben bé que era necessari fer la revolució als carrers a més a més d'haber-la fet a les urnes. Per a festes ja hauríem tingut temps.

Veritablement, — cal ésser sincers—, hem de confessar que la República ha estat massa tolerant, massa benevolent, ha tingut massa atencions, massa miraments, envers els monàrquics tacciosos del març passat, del passat agost, de cada mes i de cada dia. Aquests monàrquics als quals és castiga d'una manera ridícula enviant-los exilits a Màlaga i a Bilbao, treient-los de la presó perquè la dona està a punt de parir, o bé perquè la humilitat no els prova, enviant-los a un balneari a prendre banys, habilitant-los hi un castell per a que hi passin l'estiu, enviant-los a Villa Cisneros i deixant-los escapar després...

No, la República no ha sabut castigar els enemics de la República.

No ha sabut retenir el rei i processarlo com el que és: com un delinqüent vulgar. Al contrari: quan ja era fora, a pesar d'haber robat tot el que podia, em sembla recordar que encara li enviaren els automòbils. No ha sabut empresonar l'ex-general Sanjurjo l'endemà d'haver anat a acomiadar plorant l'ex-reina, que tampoc no deixava res per verd. Al contrari: el mantenia en un lloc tan perillós—perillós per a la República—, com el de general de la Guàrdia Civil. Si pel sol fet d'anar a palesar els seus sentiments monàrquics havent-hi ja República se l'hagués empresonat, no s'hauria aixecat després a Sevilla. No ha sabut castigar l'indesitjable Barrera, un dia virrei de Catalunya. No ha sabut castigar el Segura, el Múgica, altres capellans facciosos. No ha sabut castigar els responsables de la Dictadura incivil.

I naturalment, els monàrquics han cre-

—I ja són de bona qualitat aquestes bombes?
—Ja ho crec! Venen de París!

gut que es tracta d'una República de pasta de tortell i estan disposats — ho han intentat mantes vegades i, si seguim com fins ara, ho tornaran a intentar — a cruspí-se-la. Un avís, un consell: no la païran, els hi farà mal. Els hi farà mal, perquè no compten amb una cosa: el poble.

El poble no es deixarà prendre la República. El poble ho donarà tot, àdhuc la vida, per a que no sigui possible un retorn de la monarquia. I el poble, si no es savi, si no sap resoldre qüestions d'alta finança, qüestions de política del Vaticà o de la Societat de Nacions, com el senyor Zulueta o el senyor Madariaga, té un instint meravellós, una lucidesa meravellosa. I quan arriben fets tan vergonyosos i dolorosos com els del passat diumenge, no es deixa enganyar per les veus dels homes i els diaris de dreta que li diuen que això és per a distreure la seva atenció, per a desviar-la. I sap que tot aquest diner esmerçat en bombes i en pistoles no és diner de Rússia perquè Rússia no en té, és pobra. Saben que és diner de Fontainebleau, diner monàrquic.

**Productes Alimentosos
de Règim**

Casa SORRIBAS

**Salmeron, 222 - Llúria, 62
BARCELONA**

LLUIS CAPDEVILA

Sang pels carrers

La nostra indignació és imponderable. La placidesa del diumenge barceloní, d'aquest diumenge fet de passeig de Rambles, i d'amicals converses, mentre s'espera l'hora del sopar, ha estat interrompuda per la mà criminal d'uns homes que lluny de la seva pàtria, poc els interessa pertorbar la tranquil·litat de la terra dels altres.

Barcelona ha estat novament tacada de sang.

Les lloses dels nostres carrers que tan-tes vegades han vist caure els homes atemptats barroerament i han estat muts testimonis dels crims i dels assassinats més violents; altre vegada i en la tranquil·la pau d'un diumenge han tornat a recollir en la seva fredor el sang d'uns innocents.

Mares, esposes i fills que ploren.

Famílies a les quals se'ls ha enterbel·lit per sempre la serenitat i l'alegria. Un nombre considerable de morts, si es té en compte la poca durada dels aconteixements. Heus-ací el balanç d'aquesta tarda de diumenge.

No s'ha respectat res.

L'impuls criminal que armava uns braços i deixava fabricar milers de bombes, no podia capir el sentiment ni la dolor.

El cadàver d'un home que portava en una mà una pistola i en l'altra una bomba, no podia fer-nos cap mena de llàstima. Repugnava.

L'assassí havia trobat la mort en la seva pròpia obra. En pau descansi, que així ja no hi tornarà mai més.

El pànic, es feu amo de la ciutat. La gent no circulava.

Arreu ens semblava teníem de trobar bombes i mans criminals que atemptessin contra de la nostra vida.

Més que a la nostra vida s'atemptava contra la vida de la República, contra d'aquest règim de llibertat.

Massa condescendent i respectuosa amb tots els ideals i amb tots els pensars, la República, podem dir, que amb la seva tolerància ha armat aquests braços criminals que avui intenten assassinar-la.

Nosaltres que estimem la llibertat, que admirem a tots aquells que volen ésser apòstols d'aqueixa deesa, que estimem

la República per la seva trilogia d'igualtat, llibertat i fraternitat, no capim com pot haver-hi dins d'un règim que té aquests principis bàsics, homes d'un cervell tan esquiift, que vulguin assassinar aquesta llibertat, provocant així en els estaments conservadors un esperit de retraïment que no fóra altrament que la pèrdua de totes les conquestes fetes pel poble.

La reacció ciutadana, però, s'ha produït.

Tothom ha senyalat durant aquests dies el lloc d'on poden haver sortit els diners per a provocar aqueix criminal atemptat.

Tothom ha senyalat uns culpables.

Segurament no s'equivoquen. Desorientar als ciutadans, procurar atemoritzar-los amb aquesta desproporcionada exhibició de bombes i assassinar a mansalva a indefensos agents que lliures de servei s'adreçaven als seus domicilis per a lliurar-se a la vida de família, no pot provocar altrament sinó que una reacció ciutadana.

Tothom els ha conegut.

Són els atracadors, no pas els qui defensen uns ideals respectables, sempre que sien vertaders ideals, mai no confosos en la morbositat del crim i l'obsessió de l'assassinat.

Són la llopada que disfressada d'ovella es posa en les organitzacions obreres per a fer creure que són de la mateixa classe, que també són obrers...

La República té por de les dones? Pot ésser possible?

Davant dels fets ocorreguts, la transcendència política del vot femení, queda a segon terme.

Crec que és molt més lògic que els bons republicans ens ocupem de l'importància que tenen els criminals atemptats d'aquests dies i procurem extirpar la mala herba que representen aquests "gangsters" que volen convertir les nostres ciutats en una nova Chicago, que no pas perdre el temps en els resultats que poden donar per a la República el vot de les dones.

Si els republicans no vigilen, si l'Estat no cuida de procurar el benestar i no foragita de l'ambient pacífic ciutadà aquests pertorbadors de l'ordre, i la dona té de votar per l'abril, que no oblidin l'esperit conservador d'aquesta, perquè aleshores, sí que com que ella no capeix gens encara de què provenen aquestes pertorbacions potser, inconscientment, faria us de la seva voluntat en una actitud no pas massa favorable.

El reaccionarisme, els somniatruets monàrquics per una banda, i els exaltats infeliços que es creuen anarquistes i són uns assassins vulgars per l'altra, avui s'ajunten per a torbar la pau i inquietar els esperits; la reacció ciutadana s'ha notat. Tota la premsa ha blasmat d'aquests homes que no els ha deturat res. Davant de la seva set de sang nosaltres tan sols volem que no es perdi el temps dubtant de l'integritat de l'esperit femení i és prenguin les mesures necessàries per a desvetllar l'interès de la dona, i per a castigar als culpables d'aquest balanç mortífer.

M. TERESA GIBERT

Els evadits de Villa Cisneros

"Dichoso aquel que tiene su casa a flote!"

INTEL·LECTUALISME

La llengua catalana ha recobrat lentament, per obra i gràcia dels escriptors popularistes abans, dels literats acadèmics després, del lírics intel·lectualistes avui, la seva grandesa antiga. Hi ha pobles on el diccionari determina la literatura. A Catalunya ha succeït el contrari. Són els escriptors amb llurs obres, els que han preparat el diccionari. No són pas molt llunyans els temps en que els nostres literats escrivien una prosa o una poesia només per trobar l'avinentsa de fer brillar un mot com si fós un joier rar. I aquesta paraula, que usada per un autor intel·ligent prenia un veritable valor de neologisme, molt sovint, gairebé sempre, era un arcaïsmes caigut er desús durant els anys de decadència i posat en circulació per veure si la vida moderna de l'idioma li trametia l'alè necessari per seguir vivint i lluint. S'ha fet l'obra dels escriptors, i després el diccionari. Però en realitat, a la llengua catalana retrobada no li cal el diccionari més que per fer-lo servir com un mirall, en l'aigua llisa i gelada del qual l'idioma es troba ell mateix i reb la confirmació de la seva beutat secular, mai perduda ni oblidada del tot.

Pompeu Fabra, ell tot sol, ha fet la feina d'una acadèmia, en un país com el nostre endèmicament anàrquic, i en el qual la ordenació oïficial, la ineludible disciplina acadèmica, en realitat no ha existit mai. La tasca que a tot arreu del món civilitzat neix de les mans i la voluntat d'un aplec d'homes savis, a Catalunya s'ha fet tota gràcies a la persistència en l'esforç d'un sol filòleg. Per això l'obra de Pompeu Fabra, si nosaltres creguéssim en miracles, ens en semblaria un. Mai Catalunya no podrà pagar a Pompeu Fabra tot el gran bé que li ha fet amb la seva constància magistral.

S'ha dit, fent una definició una mica ingènua, que una llengua no és un diccionari, sinó una ànima. S'ha dit també que tot diccionari és un cementeri de mots. Jo prefereixo afirmar que quan un poble renascut estima el seu ritme màxim, que és la llengua, ritma les seves accions sota la seva llei. La llengua popular és un univers que ha d'ésser ordenat pel gramàtic i el filòleg fins a convertir-la en una llengua acadèmica. L'ànima del poble és una font de cançons. I pertoca al talent que l'ordena matemàticament de transformar-la en un tot numeral, com un bell teorema matemàtic. Treball pitagòric, a fi de comptes. Més que no pas d'un diccionari amb ànima, en el cas de Pompeu Fabra, jo parlaria d'un univers de signes, en el qual la lletra es converteix en nombre,

i a través del qual la processó dels mots troba cadències i harmonies astronòmiques. No hi ha res que s'assembla tant a un cel estrellat com les pàgines d'un diccionari. Allò tan antic i tan bell de la música de les esferes, a res pot aplicar-se tan exactament com als plecs impresos d'un vocabulari ben ordenat. Un diccionari, doncs, més que no pas un ar

xiu de mots amb ànima, equival a tot un cel serè, en la superfície del qual són reflectides les ànimes de tots els homes que parlen una llengua, cada mot un estel de llum eterna.

Repetim-no: cal gramàtica als escriptors... i als que no ho són. Fa pena la misèria mental de la majoria de catalans. Un home o una dona, que per aprendre una llengua estrangera s'inscriu a una escola, i adquireix una gramàtica i un diccionari, quan es tracta d'aprendre el català sembla que tingui por, o que es pensi que, pel fet d'ésser la llengua pròpia, hom pot prescindir de tot treball acadèmic. Error. Tot fill de Catalunya, tant si és home com si és dona, té el deure moral, intel·lectual i patriòtic de junyir-se a la disciplina d'un diccionari. Qui vulgui aprendre la llengua catalana, ha de sostreure's a la mateixa tasca que li caldria fer per aprendre qualsevol altre idioma. La gramàtica és per l'escriptor allò mateix que la gimnàstica és per al ballarí: una disciplina flexibilitzadora i ordenadora, de la qual hom no es recorda quan en fa us, però que cal haver fet prèviament adaptant's-hi i acceptant-la amb una bona voluntat fàcila i somrient.

El "Diccionari General de la Llengua Catalana", de Pompeu Fabra, que ara acaba de veure la llum en un elegant volum relligat en tela, representa una nova fita senyalera en la llarga ruta heroica del nostre retrobament nacional. Per ell veiem, després de les obres dels nostres poetes i prosistes, com la gloriosa llengua catalana és ja, realment, un mitjà d'expressió àgil, ric i noblement depurat. Pompeu Fabra, i aquest títol altíssim ningú no podrà prendre-li mai, ha estat el màxim gramàtic de la nostra Renaixença, el sistematitzador suprem de tots els esforços que anaven dispersos i que ell ha pervingut a aplegar, lligar i animar amb una dignitat genial. Vindran potser, amb el temps, nous filòlegs que modificaran, completaran i depuraran la seva obra. Però l'esforç ingent de l'obra heroica de Pompeu Fabra, no podrà ésser esborrat mai.

Tot idioma comença essent una llengua popular i acaba essent una llengua literària. Cal partir dels mitjans expressius de l'home que passa pel carrer, per arribar a la complicació humanista dels homes de biblioteca. Per això la tasca única de Pompeu Fabra no pot ésser encara compresa per tothom. Quan els anys vagin passant, quan el diamant en brut vagi lliurant a la plena llum tots els seus caires radiants i acabi convertint-se en una gota polifacètica de mil prismes canviants, el poble de Catalunya veurà clara la magna feina d'artífex del verb que ha portat a bon terme Pompeu Fabra.

Per a nosaltres, catalanistes intel·lectualistes, l'obra del "Diccionari General de la Llengua Catalana" és un obsequi que no té preu. Pompeu Fabra gran filòleg, ha comprès sempre que als creadors verbals cal deixar-los un ample marge pel qual puguin esplaiar llurs facultats animadores. És per això que els nostres poetes i prosistes han acceptat l'esforç de Pompeu Fabra. Ell sap prou bé que la tasca filològica acaba on comencen els imponderables lírics. Tota paraula, i això els grecs i els llatins ho sabien perfectament, conté una aurèola de maravella, visible pels lírics i per ningú més. Però en fer jugar intel·lectualment tota la gamma dels imponderables expressius, l'escriptor no oblida mai l'íntima tècnica del gramàtic, que en lloc de destorbar ajuda a ésser més àgil i més hàbil. Per això, per aquesta paternal comprensió de Pompeu Fabra, nosaltres acceptem i agraïm la seva obra com si fós el canemaç científic on floreixen les magnes riqueses del llenguatge.

A. ESCLASANS

El fabricant de Terol

Un fabricant establert a la nostra capital — ignorem si era o no català, puix pel cas no té importància — va decidir, un cop aprovat l'Estatut, traslladar la seva indústria fora de Catalunya. Crec que és l'únic cas registrat fins ara, malgrat aquells pessimismes dels derrotistes de la Autonomia que predicaven una mena de nova fugida a Egipte el dia que la nostra pàtria fos lliure, perquè, deien, s'apujarien les cèdules, i la contribució, i hi haurien revoltes a cada moment, i els altres pobles d'Ibèria no ens voldrien comprar gèneres...

Però, és força curiós el que li va passar al fabricant de Terol, que, pel talent comercial que palesa amb la seva decisió, passarà certament a la posteritat fent pendant amb el no menys cèlebre anarquista de Terrassa. El fabricant instal·là les seves màquines, començà a fabricar, i a empaquetar gènere, i a fer remeses a Catalunya, a Aragó, a València, a Castella, al Nord...

Als pocs dies de rebudes les factures, els clients es començaren a queixar. La qualitat dels articles havia disminuït d'un bon troç. Deficiències d'instal·lació, de funcionament, de manufactura... Aquelles raons que cap tècnic ha pogut aclarir i que fan, per exemple, que l'acer belga sigui molt millor per certes coses que no pas l'anglès, malgrat que els productors britànics s'hagin trencat el cap cercant les causes...

Però això, el bon fabricant de Terol, cregué que era qüestió de temps, d'adaptació. "Ja ens hi anirem fent!" — pensà. I seguí fabricant, i enviant, i rebent reclamacions i deixos de compte per tot arreu...

Bé. Fins ací, la seva odissea no havia

resultat gens gloriosa. Més un jorn vingué, el més tràgic. Es va trencar, per un fals moviment, una peça important d'una de les seves màquines. Calia saltar-la, i l'home sortí a la recerca d'un taller on li poguessin fer la reparació.

Catàstrofe! A Terol no hi havia cap taller on feixin la soldadura autògena! Un mànya, que feia reixes per les portes i ferradures pels cavalls, és declarà impotent per reparar la avaria...

Calia agafar la peça trencada, anar a Saragossa i cercar un lloc on la soldessin. Llavors sorgí una altra dificultat: no hi havia tren fins dintre unes quantes hores, i mentrestant la fàbrica estava parada, els obrers creuats de braços i el fabricant traient foc pels queixals. Per fi, es trobà un veí que oferí prestar el seu auto — un Ford d'avans de la guerra com aquells que surten a les pel·lícules del Far West—. I cap a Saragossa s'ha dit. El fabricant de Terol no continxia la ciutat i cercent com qui cerca el manà, s'hi hagué de passar tota la tarda a la recerca d'un taller de reparacions adequat. Cap a les sis i mitja de la tarda descobrí, en un d'ells, els tubs d'oxigen dissolt pregonant que allí el podrien treure del compromís... I va entrar, gairebé tremolant, com qui va a una farmàcia a la recerca de la medicina que ha de tornar la salut a un moribond...

—Si senyor — digué l'encarregat del taller — jo li puc soldar, això, però com s'ha de fer la soldadura amb molta cura, gairebé amb la matematicitat d'un instrument de precisió, avans de fer res, m'hauria de fer el favor de dir-me on té vosté la fàbrica, per tal de que jo pogués veure com funciona la màquina.

—Es gaire lluny?

—A... Terol — sospirà el fabricant amb una angoixa que li feia perlejar al front gotes de suor com cigrons.

—Bé... En aquest cas, caldrà que vingui jo mateix, i al cost de la reparació tindrà d'afegir, com és natural, el meu jornal, el meu dinar i les despeses de la locomoció.

Així, un senzill accident que a Barcelona en unes hores hauria estat reparat, necessità tres dies. Tres dies durant els quals no és produït ni un cèntim de gènere. Una setmana més tard, el fabricant arrencava les màquines, les tornava a instal·lar a la nostra ciutat i a les primeres remeses de gèneres rebia, en lloc de les reclamacions d'abans, lletres de felicitació dels seus clients que tornaven a rebre les mercaderies ben manufactures acabades com abans...

El que acabem de transcriure, que és rigorosament històric, és un exemple que no deuen oblidar els que posen en dubte la eficiència productiva de Catalunya i creuen que en un altre lloc es pot improvisar.

No s'improvitza una competència, per la senzilla raó que no es pot crear en dies, ni en mesos, una organització de factors tan complexa com la que necessita tota indústria. Algunes cases que, sense arribar a traslladar llurs tallers o llurs fàbriques fora de Catalunya, han muntat sucursals comercials a Madrid "perquè els altres pobles d'Ibèria no voldran comprar a Catalunya", ja se'n penedeixen. Personalment conec ja dues que han plegat el ram. Llurs propietaris, que abans s'escoltaven als proagadors de remors pessimistes, ara estan furiosos contra els que predicaven el mal temps i es segur que a les properes eleccions, no votaran, com abans, els adversaris de la Catalunya lliure i democrata.

AGUSTÍ PIRACES

Notes

La Junta Directiva del "Casal Català de l'Esquerra de l'Eixample", Diputació, 69, principal, primera, convoca a la Reunió General Ordinària que tindrà lloc a l'estatge social avui, dia 14, a les 10 de la nit, per tal de tractar els assumptes expressats en la següent Ordre del Dia:

I.—Lectura de l'acta anterior. II.—Memòria de la gestió feta per la Junta Directiva. III.—Estat de comptes. IV.—Renovació dels càrrecs vacants de la Junta Directiva. V.— Assumptes generals.—El secretari: *Marià Font*.

L'evassió de capitals

- Jo no puc exportar res.
- Senyal que sou un bon republicà!
- Si, però és que no tinc diners...

blana de Catalunya

La violència permanent

Des que la República s'implantà a Espanya, els furibunds revolucionaris de la F.A.I., denoten una activitat tan intensa que, quan fracassa, com és de ritual, una de les seves revoltes, ja estan conspirat per a fer-ne una altra.

Aquesta dèria per la violència constant — que constituirà una seriosa preocupació per a les autoritats catalanes quan siguin responsables de l'ordre públic — i que és la característica essencial de la tàctica faista, mena, als que la tenen, a una activitat manifestament suïcida. En adoptar tal actitud no fan altre cosa que seguir les doctrines de certs teòrics anarquistes que preconitzen la violència per entrenar els obrers a la lluita, preparant-los pel combat decisiu. Encara no s'han adonat, però, que les conseqüències d'aquesta guerra sense treva, com és lògic, no són altres que el desengany, el cansanci i la deserció de les hosts revolucionàries.

Creuen, a més, que actuant com el "non plus ultra" del revolucionarisme, atreuran a la C.N.T., els obrers que militen en altres organitzacions sindicals i els que no estan associats. Més els fets no els volen donar la raó i succeeix que l'U.G.T., que sempre havia comptat amb un contingent d'afiliats molt inferior al de la Confederació, ha arribat actualment a posar-se al nivell d'aquesta que, pel contrari "veu" disminuir les seves forces.

Com sia que la Fai es impotent per sí sola, per a portar a terme un moviment revolucionari d'envèrgadura i ha de refiar-se pels seus plans de la massa heterogènea que compon la C. N. T. per a poder arrossegar aquella, que cada dia és mostra més refractària a participar en noves temptatives, els faistes és veuen precisats a mantenir un ambient de perpètua hostilitat entre el Govern i la Confederació.

Amb aital objecte, ells malden per desvirtuar tots els fets de la vida nacional. La premsa que està baix llur control, tergiversa les coses fins donar la sensació de que baix la República l'obrer està pitjor que en temps del Borbó. Si el Govern no dicta cap llei desfavorable per a la Confederació, si la força pública no atropella els obrers, ja procuren els de la Fai, des dels llocs estratègics que ocupen dins els Sindicats, empènyer a aquests vers els viaranys de la illegalitat: vagues revolucionàries, sabotatge, terrorisme, etc., per tal de provocar la repressió governativa i poguer aparèixer com a víctimes eternes.

En realitat tots els obrers són víctimes del règim social que empara l'explotació capitalista i ho seran mentres aquell subsisteixi. Però això no porta implícit que els governants demòcrates d'esquerra i

menys els socialistes, sentin la pruja d'hostigar els obrers i portar-los a la desesperació. Pel contrari, els actes dels homes que governen Espanya i Catalunya, tendeixen a alleujar, dins les possibilitats del moment present de crisi general, la situació del proletariat, fent menys cruenta la lluita de classes.

No hi ha dret a considerar-se massa defraudat de l'obra realitzada per la República, perquè tothom sabia, abans de que esdevingués, que no podria resoldre tots els problemes existents i menys els que són inherents al sistema capitalista. Som molts, sens dubte, els que no estem satisfets en absolut del que s'ha fet fins ara, però d'això a dir que estem més malament qu sota el despotisme monarquic hi mitjança un abisme.

L'organització dels moviments revolucionaris, acostuma a costar bastant cara i el repetir-los freqüentment significa el desprendiment de grans quantitats. La font d'on provinguin aquests cabals o la forma d'adquirir-los, poden variar, si tot es posa en clar, efectes desastrosos pel crèdit de la Confederació. Fa pocs dies el periòdic "C.N.T.", negava que els fons de què disposen, provinguessin de Rússia o dels monàrquics; és molt possible, però si l'opulència de la Confederació, on actualment hi ha tants d'associats que no cotitzen, fós deguda als atracaments com no fa sospitar el que els pocs atracadors que són detinguts perteneixin en llur majoria a la Fai, el resultat pot-ser seria encara pitjor.

Malgrat no creguin íntimament, en el reiximent de les revoltes, els de la Fai,

a més d'aparentar creure-ho, pretenen evidenciar que el bastiment de la societat comunista llibertària en els nostres dies, és no ja possible, sinó relativament fàcil. Un argument molt senzill pot palesar, però, que mentre no canvi sensiblement les actuals circumstàncies, l'estat burgès, molt fort encara, no podrà ésser abatut. Ultra existir regions senceres com Navarra i Lleó en les quals la jurisdicció de la Confederació és quasi nulla, i estar l'element camperol molt retret de les lluites socials, amb excepció d'Andalusia, la divisió que existeix en el conjunt del proletariat espanyol, generadora d'antagonismes fraticides, impossibilita el triomf d'una de les tendències en pugna: socialistes, comunistes, sindicalistes i anarquistes, amb les forces amb què compten ara i per separat, no tenen cap probabilitat d'assolir la realització de llurs ideals. I els anarquistes menys que els altres, si han de prescindir immediatament de l'Estat i de tota autoritat; per a subsistir haurien de recorre a una dictadura i això seria la major de les monstruositats. Però, ni amb dictadura, potser, podrien sostenir-se gaire temps, si es té en compte la situació geogràfica del país i els elements bèl·lics de què podrien disposar.

La violència a voltes és necessària, fins indispensable; com en els temps en què la monarquia trontollava i eren adversaris seus la majoria dels espanyols. Més el que una minoria malgasti continuament les seves energies en escomeses que s'han d'estrellar contra els poderosos mitjans coactius que posseeix l'Estat, diguin el que diguin Bakunin, Sorel i altres, no deixa d'ésser una tàctica a totes llums errònia.

EUGENI PONS

—Diu que ja s'ha produït l'escissió del Partit lerrouxista...
—Mentre no sigui una Lligueta radical!

A la recerca dels monàrquics escapats de Villa Cisneros

El bus: — Veiam .. Potser seràn a l'altra cantonada...

Aspecte social de l'estalvi popular

Haviem ja esboçat aquest tema, en cara que no des d'aquestes columnes en altres ocasions, no molt llunyanes per cert, puix que aquest tema ha estat considerat per nosaltres, que no som ni economistes ni financers, com un dels principals factors que caracteritza l'esperit català de temps immemorial. La importància que ha arribat a adquirir aquesta virtut a casa nostra fa que ens decidim a parlar de l'estalvi i fem ressaltar la seva funció social que tants de benifets ha proporcionat a Catalunya on té, com ja hem dit més amunt, una capital importància, força digna d'esmentar i no deixar que passi despercebuda, encara que creguem que per si mateixa ja té prou força i vigor per anar-se afermant cada dia més i mutuatitzar així la seva valor social des de qualsevol punt de mira que és vulgui veure.

En parlar avui d'aquest tema des d'aquestes columnes ho fem únicament amb la sola idea d'esmentar, des d'ací, una gran obra feta, una gran obra, la qual s'ha portat a cap — amb realitzacions a la vista abastament conegudes pel nostre poble — durant trenta anys consecutius de màxim esforç.

Ja hem dit que l'estalvi a Catalunya i la seva funció i aspecte social és deu a aquest esperit catalaníssim que sempre ha realitzat les més grans coses. Però justament amb aquest esperit català hi ha també una benemèrita institució d'economia popular catalana la qual ha sapigut interpretar-lo per portar-lo a les grans realitzacions, a la qual institució és deuen un sens fi d'obres portades a terme i que avui honoren la nostra terra.

No sabem si el lector en llegir que esmentavem una benemèrita institució d'economia popular catalana, haurà pogut endevinar que ens refriem a la "Caixa de Pensions per a la vellesa i d'Estalvi". Només en tractar d'aquest tema ja havíem d'esmentar aquesta institució que fou nascuda a casa nostra l'any 1902 a iniciativa d'uns quants ciutadans que cregueren poder remeiar, amb el producte de suscripcions de les entitats econòmiques, els afectats per situacions difícils d'aquell any i ha vingut laborant tothora pel millorament social i cultural del nostre poble. Això que és una tasca notabilíssima, lliure de tota especulació mercantil, ha fet que fos volguda i estimada per tots els catalans.

El seu objectiu primordial és l'acció altament benefactora per a les classes humils, endegant llur estalvi, o, millor dit, educant-les en aquesta virtut inapreciable. No cal dir com sobre aquesta base assolí ben aviat una solidesa extraordinària, amb la qual ha pogut bastir amb una orientació excel·lent i tenacitat insuperable tota la seva obra extraordinàriament meritíssima i que no té ni pot tenir parió a casa nostra ni a fora, ans al contrari, més aviat l'obra i la base fonamental que ha mogut aquesta benemèrita institució ha volgut ésser imitada en diverses terres d'Ibèria, no arribant, però, a assolir l'increment capital ni arribant a realitzar l'obra màxima que ha pogut desenrotllar la nostra Caixa de Pensions per a la vellesa i d'Estalvi, la qual constituïda dintre el règim legal i social de Caixa d'Estalvis, ha arribat a ésser un veritable instrument vivificador de la riquesa i economia popular catalanes.

En un principi i per a donar compliment a la seva finalitat de treballar per al poble ha estat ella la iniciadora a la península de les assegurances obreres. I les ha plantejades tant en el camp de l'estudi com en les realitats de la vida pràctica.

Només cal que tinguem en compte que les primeres idees tècniques i fonamentals de les assegurances de la vellesa i de la maternitat, que han anat escampant la llavor d'aquestes institucions a Catalunya i a Espanya és deuen a la Caixa de Pensions, qui compta com a glòria pròpia el fet d'haver estat imitada en les seves iniciatives per altres regions i pel mateix Estat. Es una prova d'això que acabem de dir la implantació de l'assegurança de maternitat que té per bressol la nostra terra, per quant l'Institut de la Dona que Treballa, el vé concedint des de la seva fundació a les seves associades, constituïnt per tant una de les exemplars actuacions de la Caixa de Pensions a fi de protegir moralment, econòmicament i socialment les dones que viuen del treball o pertanyen a famílies obreres.

A la Caixa de Pensions que amb tanta de fe, mesa i voluntat ha vingut treballant en aquest aspecte se n'ha fet la comanda d'ésser ella la guardadora i administradora del règim oficial de previsió a Catalunya i Balears i a hores d'ara porta pagades als nostres obrers per les assegurances de vellesa i de maternitat i pels subsidis de família nombrosa dintre del règim oficial i dintre de la seva vida més de vuit milions de pessetes.

L'obra social i humanitària d'aquesta institució és conseqüència de la tasca d'economia popular que representen les operacions d'estalvi, de previsió i d'asse-

Subscriuiu-vos a
Ràdio Barcelona
Casp. 12 - BARCELONA

gurança social de l'esmentada entitat econòmica i està representada per una sèrie filial dels quals parlarem a continuació, no sense remarcar abans que totes les actuacions de la Caixa de Pensions — la qual ha fugit sempre de tota explotació mercantil — han estat creades exclusivament de cara a l'amor humà que tots hem de sentir pels nostres germans.

Si volguessim només donar una idea de la seva força econòmica, solament ens caldria dir que actualment excedeix de la suma de 530.000.000 de pessetes, una xifra prou respectable que per si sola deixa fet el seu elogi.

Entre les institucions filials que responent totes elles a la orientació propulsada per llurs elements directius, cal que esmentem les següents:

L'obra d'Amor als Invàlids integrada per la Casa de Família per a Cegues i els Instituts per a Cecs i per a la Rehabilitació Física de Mutilats.

La Casa de Família per a Cegues és empar de ceguets pobres, del sosteniment de les quals té cura la Caixa de Pensions, educant-les i instruint-les d'acord amb els millors procediments moderns. De les ocupacions d'aquestes ceguets podríem fer-ne el major dels elogis sobretot si tenim en compte l'obra cultural que les mena i de les quals n'ha sortit ben format i perfecte el famós *Orfeó de Cegues* i una Secció Instrumental amb els quals han donat mostra de la seva cultura musical arreu de Catalunya i del qual n'és director el mestre Ildelfons Barbarà, el qual juntament amb el seu *Orfeó* ha estat sempre força ben rebut i aplaudits allà on sigui que hagin anat.

A l'Institut de Sordes-Mudes i Cegues reben ensenyament especialitzat els infants que tal com indica el nom de l'Institut careixen del dó de la vista i del de la paraula.

L'Institut Català per a Cecs és un organisme en el qual treballen a jornal diversos ceguets especialitzats en treballs de cistelleria i altres similars. A més és Escola d'Arts i Oficis.

L'Institut Català per a la Rehabilitació Física de Mutilats té dos objectius prou primordials. El primer, proporcionar als mutilats la substitució mecànica d'aquells membres que els hi manquin i segon, donar-los l'ensenyament necessari per tal de poder utilitzar els aparells mecànics pels quals hagin estat substituïts aquells membres. I tot això és de naturalesa purament social, no pas perseguint cap finalitat lucrativa. Els remeis que presta aquest Institut poden ésser utilitzats per totes les classes socials, però les retribucions que s'obtenen dels mutilats de posició és destinen al sosteniment de l'Institut, als desenrotllaments de les manifestacions i seccions de dit Institut de caràcter popular i obrer i a la col·locació gratuïta de membres artificials a les classes humils que careixen de mitjans econòmics per procurar-se'ls.

En els seus propis tallers es construeixen i col·loquen les mans, peus i camés artificials pels procediments científics desenrotllats i perfeccionats a Alemanya, Itàlia i França a l'impuls de la necessitat de donar solució al problema esgarrifós dels mutilats plantejat per la guerra europea. Tots aquests aparells permeten als mutilats un maneig i utilització molt apropats al normal i poder moure's suficientment per a realitzar amb facilitat les funcions d'escriure, dibuixar, collir objectes de tota mena, fins i tot per les manipulacions i treballs propis de serralleria, fusteria, pintura, etc., tal com presten les mans i braços naturals.

Una altra obra capdal d'aquesta institució és l'Obra dels Homenatges a la Vellesa, de la qual podríem dir que és el compendi i resum de l'esperit fermament humanitari que informa l'actuació tota de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis. Aquesta obra que fou iniciada per aquesta entitat catalana, a Sant Sadurn d'Anoia l'any 1915, s'ha extès per tot el món i avui la Caixa de Pensions és institució acceptada pel Congrés Internacional d'Assistència Social de París l'any 1928 i pel Congrés de Londres, l'any 1929, i havent cau-

sat per les terres ibèriques la celebració d'un sens fi d'actes d'Homenatge a la Vellesa, amb l'aplicació de xifres importants per a pensions i assistència a innumbrables vells necessitats.

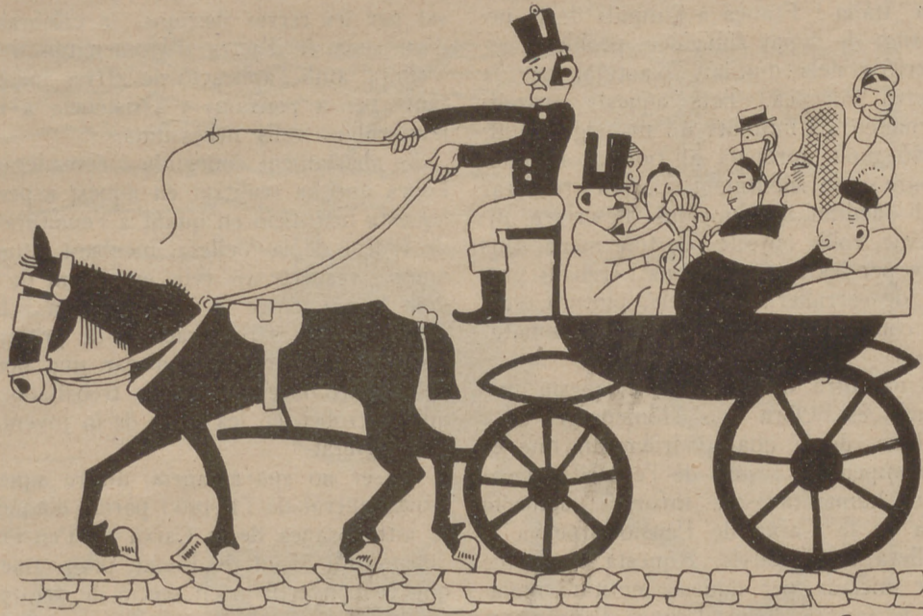
Es abastament coneguda i considerada l'obra que ha realitzat en aquest aspecte aquesta institució en quant a l'enaltiment de l'ideal de la Vellesa, incubant aquest amor i respecte als vells en l'ànim de la gent humil, entre la qual propaga i fomenta les idees i operacions de previsió social, amb mires a preparar una bona vellesa als obrers i classes treballadores que és troben en les edats de la joventut i la virilitat.

Potser no ens escauria, dintre aquest tema general de l'Estalvi, parlar d'aquesta altre branca de la Caixa de Pensions que es diu Mont de Pietat, però creiem que en convertir-lo en secció de préstecs prendaris ha volgut ennoblir i enfortir el seu esperit convertint les seves operacions en instrument de crèdit que permetés a les classes populars el desenrotllament d'activitats productores d'utilitat econòmica i fa que un hom hi en-

Ombres negres

Film melodramàtic que s'ha representat aquests dies a Barcelona.

—Veus? Ja t'ho deia jo que també hi hauria un reconet per la teva mamà! ..

tri "no amb la vergonya del fracassat, sinó de l'home que lluita per a valdre's a ell mateix i ésser útil als seus consensibles", com ha dit darrerament un company nostre.

Finalment, a part de moltes altres branques de la Caixa de Pensions que deixem de ressenyar en aquest escrit per no donar-li una llargada massa pesant per als lectors, creiem que no podem deixar d'esmentar l'Obra Antituberculosa que és, potser, el millor exponent de la Caixa de Pensions amb la força que li donen les seves actuacions econòmiques. Formen part d'aquesta obra la Colònia de Torrebonica, amb els seus sanatoris i xalets, l'Institut Antituberculós i Dispensaris Blancs, darrerament inaugurats.

Sembla que queda abastament demostrat l'obra que gràcies a l'Estalvi ha vingut desenrotllant la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi. Tota aquesta obra grandiosa, per cert, és deu a aquesta benemèrita institució i a l'acolliment que li ha fet el nostre poble, particularment les classes humils i mitjanes les quals han trobat en ella un ajut moral i material amb tot i llurs modestes aportacions que han obtingut gràcies a aquest amor a l'Estalvi que té el nostre poble i altres se n'han beneficiat i s'han pogut portar a cap aquestes grans realitzacions que han tingut per base fonamental la de l'Estalvi.

El passat dimarts dia 27 de desembre, trobant-nos a Reus, poguerem sentir per boca del propi Director General de la Caixa de Pensions senyor Moragues el més sincer i just elogi que hom pugui fer de l'Estalvi. S'esqueia en aquella ciutat del camp la inauguració del nou edifici que la Caixa de Pensions hi ha bastit com un gran palau — precisament en el mateix lloc on anys enrera hi hagué la Presó, massa coneguda per nosaltres — en homenatge a l'estalvi de la gent de Reus. El senyor Moragues va dir que l'estalvi era la base fonamental de la civilització i que sense ell avui encara ens trobaríem com en plena edat primitiva i salvatge. Advertí que el des-

prendre's de tot el que hom guanya es propi d'ignorància i d'atrassament.

I no altres reflexionarem per uns moments que si la gent de Reus no hagués estat gens estalviadora, encara veuríem avui en aquell lloc on hi ha aixecat aquest Palau de la Caixa de Pensions, la vella Presó de Reus, enrunada i negra, símbol d'e-clavatge i d'incultura que no ha d'ostentar cap poble civilitzat. I tanmateix fa bonic aquesta bella contradicció: Enderrocar presons — que vol dir trencar cadenes — per bastir-hi el Palau de l'Estalvi — que vol dir llibertat, grandesa i civilització.

Després de la revolta

—Ja ha vist quin fracàs...
—Qui la F. A. I. la paga.

A un jove

Esclata a riure, a riure, a riure!
Amb la rialla fés tremoiar l'espai!
Pels miserables cent anys que pots viure
no val la pena d'enfadar te mai.

Salta content i esfulla les flors tendres;
cansa la carn en l'amorós festí!
Demà el teu cos serà un pilot de cendres...
Que no te n'hagis mai de penedí.

Frueix, frueix! No creguis les veus falses
que et parlin d'una folla austeritat.
Què hi vol dir que la felicitat que encalces
la trobis en l'essència del pecat?

Ama el pecat si el pecat te la dona.
No facis cas de preceptes morals.
El riure i el fruï són la millor corona
que puguin dû els mortals.

A riure, a riure! Una sola rialla
val més que l'Univers sencer.
La Mort s'acosta tot brandant la dalla.
Qui sap, qui sap si caurà el primer?

Riu i frueix a cor ple, tant com puguis,
sense pensà en el demà insegû.
Després del goig que d'aquest món t'en-
[duguis
no hi ha res més en aquest món per tu.

SALVADOR PERARNAU

Estalvieu, obrers, treballadors i gent
humil, que dels vostres estalvis n'esdevindrà
la vostra pròpia reivindicació social!

J. M. PROUS VILA.

Barcelona dipòsit de metralla, i el cap de policia sense assabentar-s'en

Barcelona acaba de passar per una nova convulsió terrorista que si ha servit per a palesar una vegada més la seva serenitat i esperit de ciutadania davant el perill, és d'absoluta necessitat no pugui repetir-se.

És de justícia recomèixer que la força pública, des de els Moços de les Esquadres fins a la Guàrdia Civil i de Seguretat, ha respost complint abastament amb el seu deure i pagant el tribut de sang a la bogeria criminal dels anarcosindicalistes.

Més, preguntem: La policia, la secreta, la que té el deure d'esbrinar i desbaratar aquests fetes fatals, ha funcionat com calia? Creiem que no. És indubtable que les autoritats han pogut tenir coneixement de que es preparava un intent de revolució (?) inclús va ésser possible conèixer amb hores d'anticipació el moment de l'esclat. Però, resulta de tot incògnit, que coneixent des de feia unes setmanes que el cop es preparava, que anava aplaquant-se, no hi hagi hagut manera de desbaratar-ho, de conèixer els directius del complot, de descobrir els medis amb que comptaven, puix solament es va tenir esment del dipòsit de bombes del carrer de Mallorca i encara tothom sab que aquest descobriment es degué per un fet fortuït.

I el que és més greu, que a les hores en què estem escrivint aquestes ratlles— quatre dies després de l'esclat anarcosindicalista — tenim la sensació que les autoritats estan preparades per a respondre convenientment a qualsevol guspira o contingència que pogués repetir-se, més això és molt greu, desconeixent en absolut si pot donar-se per fracàs at o no el moviment frustrat. Analitzant la tasca que s'ha fet en aquests últims dies, ha estat exclusivament efectuar detencions dels que han estat trobats infraganti o portant explosius i demés material de combat, però s'ha deixat en l'abim, ni tan sols indicis, de qui poden ésser els directores del complot i principals compromesos i on poden amagar-se.

La policia de Barcelona requereix una esporgada. Existeixen elements aprofitables i aquests cal que's quedin. Precisa, però, primerament començar per dalt. El cap superior de policia, al nostre entendre, s'ha de considerar dimitit ell mateix. S'ha de veure fracassat per complet en el seu comés. Ni una sola vegada ha estat encertat en la seva gestió des de que va substituir a l'actual Director de Seguretat, Després substituir la gent inservible per altre de nova i per damunt de tot jove i ben republicana.

Per exercir la funció policíaca es precis abans que tot, abnegació, entusiasme, que no poden sentir aquells que encara no han volgut acceptar l'estat de

—Veus aquells nuvols vermells?

—Si, papá.

—Doncs quan els vegis en dissabte l'endemà es diumenge...
i hi haurá pluja de bombes.

coés friut de la voluntat del poble, que per convicció, agraïment, o interès se senten afectes en el seu fons a tot aió que no pot retornar, i per tant, impossibilitats del tot per a ésser mantinguts en lloc de tanta responsabilitat per la se-

guretat de la República, com és el cos de policia.

Heus ací el que convé per acabar d'una vegada amb aquesta colla de criminals i atacadors que infecten la nostra ciutat.

J. C.

Per la catalanització de les escoles

El Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, ha dirigit a totes les escoles de Catalunya la següent circular:

“Senyor: El Consell Directiu de l'A. P. de l'E. C. es permet d'adreçar-se a vós per a fer-vos remarcar la urgència que té en l'hora present que la catalanització total de les escoles catalanes sigui un fet. Fins ara les escoles catalanes, en nombre reduït, es comptaven totes entre les institucions privades. L'escola oficial tenia uns quants apòstols abnegats de la catalanitat que no podien fer sinó allò que es podia escapar de les malles estretes d'una regulació legal. Avui, però, l'escola oficial, té, en virtut del Decret del ministre d'Instrucció Pública, la obligació expressa d'ensenyar en català als infants de Catalunya. Tot fa esperar que aquesta obligació, en poc temps s'arribarà a fer efectiva, i aleshores l'escola privada, si no és amatent a transformar-se en aquest sentit, es trabarà davant del poble en una posició endarrerida i desairada. Per altra banda, una cultura pròpiament catalana serà cada dia més allò que la gent voldrà obtenir de l'escola, no solament per qüestions de dignitat i amor propi nacional, sinó també per raons d'utilitat, perquè l'ús del català, amb la

implantació de l'Estatut, adquirirà cada dia més una extensió oficial que el farà imprescindible a tothom.

Catalanitzar l'ensenyament, serà, doncs, un deure i una conveniència en si mateix, i nosaltres voldríem que el vostre clar judici ho prengué en consideració, perquè estem segurs que això us mouria a establir, d'una vegada per sempre, el funcionament de l'escola que tan dignament dirigeu sobre una base catalana. Avui dia, això ja no ofereix dificultats materials, perquè diverses editorials tre-

RESTAURANT CASA JOAN

LA CASA MES ACREDITADA

Sopa "Bouillabaisse"
i Paella Valenciana
ESPECIALITATS DE LA CASA

Rbla. Sta. Mònica, 21 i 23
Telèfons 11692 i 15759

Després de Reis

- Ja va treure les sabates al balcó, mossén Pau?
- Si senyora.
- I qué van posar-li?
- Mitjes soles i talons.

ballen per la producció del llibre docent català i, entre elles, la de nostra Associació que té publicats un nombre considerable de llibres on tots els avenços de la pedagogia moderna són recollits.

Altrament, per tot allò que us calgui de consell i de guiatge tècnic, us podem oferir els serveis de la nostra Assessoria, establerta a les nostres oficines, Arcs, número 1, pral., a la qual podeu fer les consultes que us convinguin.

Esperem que ben aviat rebrem de vos noves satisfactòries respecte el contingut d'aquesta lletra, que voldríem que no

prenguèssiu com una intromissió impertinent, ans un patriòtic desig de treballar per altíssims interessos espirituals que tots, vós i nosaltres, hem d'estimar igual.

Rebeu, senyor, el testimoniatge de la nostra més alta consideració.

Barcelona, novembre de 1932.

El President, *Albert Basta das i Santpere.*

D'aquesta carta se n'ha enviat un exemplar al President de la Generalitat de Catalunya.

REPICS

QUE HEM DE FER?

El passat diumenge fou un diumenge tràgic a Barcelona. Ho fou també a altres poblacions. Però ara ens interessa Barcelona. El passat diumenge uns quants salvatges a sou de la monarquia—encara que ells diguin el contrari— regaren de sang els carrers de Barcelona.

El dilluns es repetiren els fets luctuosos. I es repetiren el dimarts.

Després d'això, només cal preguntar, què espera el senyor Ibàñez, cap superior de policia, per a dimitir?

LA PUDOR D'AQUESTS DIES

Aquests dies s'ha sentit per Barcelona una pudor molt desagradable: pudor d'or monàrquic. D'or monàrquic que s'havia gastat en bombes i pistoles.

I ABANS?

D'una nota del Comitè Nacional de la C.N.T., en retallam el següent paragraf: "No nos ha sorprendido en lo más mínimo el desbordamiento del sentimiento popular manifestado virilmente en Barcelona y en algunos pueblos de Cataluña y España, ya que el proceder del Gobierno de la República, con su actuación nefasta, provoca constantemente al pueblo español y oprimido".

A aquests bons senyors, no els resultava més nefasta l'actuació dels governs de la monarquia? Aquests bons senyors es recorden de Martínez Anido, d'Arlegui, de la llei de fugues, etc?

Doncs perquè llavors — i hauria estat més justificat que ara — no és manifestaven "viriles".

LA COLLITA D'AQUESTS DIES

Un dipòsit de bombes un altre dipòsit de bombes. Bombes per tot arreu.

Heus-ací la collita monàrquica d'aquests dies. Recordeu aquell refrany castellà: "Quién siembra vientos, recoge tempestades".

"NO HAY NOVEDAD"

(Llegim: "Todos los días el ministro de Marina recibe un radio del comandante del "Cánovas del Castillo" en el que le da cuenta de que no hay novedad".

Tampoc n'hi havia quan els monàrquics de Villa Cisneros preparaven l'evasió.

Imp. "La Campana", Om. 8.— Barcelona

PERE BADOSA
ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

EROTYL

Especific de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt efíacs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni esticnina, ni fòsfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem

Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telefon 18631

Preu: 21'75 ptes.

Casa de Caritat de Barcelona

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50641. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramanet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

LA CAMPANA DE GRACIA

L'anarquista de Terrassa, al seu papa

Tingui, si es servit, prengui la bona voluntat!.